

www.joyofatoy.tk

Voor de aidswezen van Zambia

Eindelijk de volgende nieuwsbrief

“Je kan nooit verdwalen, zolang je in dit leven blijft.” Een mooi Afrikaans spreekwoord. We waren dan wel niet verdoemd maar wellicht even van het geplande tijdsfad afgeraakt. Het lijkt alsof de dagen korter worden en dat er steeds meer hooi op de vork terecht komt. We beloven beterschap. Daarom dit keer een dubbeldikke nieuwsbrief. Met meer informatie over wat Joy of a Toy precies doet. En met verheugende berichten van mensen die de handen uit de mouwen hebben gestoken. Bijdragen (literair en financieel) blijven uiteraard van harte welkom. Stuur ze naar het adres dat je op de laatste pagina vindt.

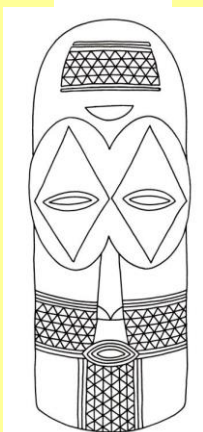

Besteding van de gelden

De actiegroep Joy of a Toy ondersteunt de aidswezen op het Zambiaanse platteland. Ondertussen hebben we van het gedoneerde geld een weeshuis, twee schoolgebouwen, een kliniek, twee kleine woningen (voor het personeel), een keuken en verschillende toiletten gebouwd. Verder betalen we de onderwijzers en verzorgers en zorgen we ervoor dat de weeskinderen gekleed en gevoed kunnen worden.

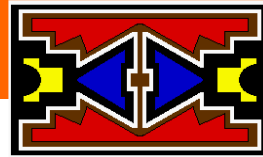
Aangezien we een kleinschalige actiegroep zijn, kunnen we garanderen dat er geen organisatiekosten zijn. Elke gegeven euro wordt voor de volle honderd procent aangewend voor de verbetering van de leefomstandigheden van de Zambiaanse kinderen. De leden van de actiegroep betalen hun eigen reiskosten als ze het project bezoeken en doneren zelf ook geld. Het financiële overzicht van de bestedingen is vanzelfsprekend openbaar.

Inhoud:

Besteding	1
Doelstelling	2
Projectbeschrijving	3
Onderdelen	4
Opening	5
Verslag	6
Giften	12

Doelstelling Joy of a Toy

De actiegroep is in 1990 opgericht door Nederlandse vrijwilligers die in het noorden van Zambia gewerkt hebben. De doelstelling is het ondersteunen van Kalwala's Village. Geprobeerd wordt de bevolking van het dorp hun vertrouwen en zelfredzaamheid te laten hervinden.

Kalwala's Village

ZAMBIA

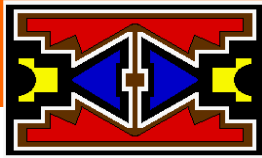
Lusaka

ZIMBABWE

Sampa met zijn liniaal

Kalwala's Village is een dorp op het Zambiaanse platteland, op zo'n tien kilometer afstand van het dorp Chinsali in het noorden van Zambia. Chinsali is de districtshoofdplaats met enige basisvoorzieningen zoals een markt en een postkantoor. Kalwala's Village daarentegen heeft geen enkele voorziening. Het is een familiedorp dat bestaat uit traditionele hutten, vlakbij een kleine rivier. Er is geen elektriciteit, geen stromend water en er heerst grote armoede. De laatste jaren is het dorp zwaar getroffen door aids. Het aantal aidswezen groeit, zoals in heel Zambia, schrikbarend snel. Aangezien de toekomst voor de weeskinderen van het dorp zeer somber is, probeert Joy of a Toy vooral hen te ondersteunen met het bieden van onderdak, scholing en gezondheidszorg.

Projectbeschrijving

In Chinsali is onder initiatief van de Nederlander Chris Pols (uit Schiedam) een 'Community School' opgericht voor kinderen die niet in de gelegenheid waren om de reguliere school te bezoeken. Chris was in Nederland werkzaam geweest als leerkracht en zijn vrouw was als arts uitgezonden naar het ziekenhuis van Chinsali. Op deze manier probeerde hij het leed van deze kinderen te verzachten. Deze school is zeer succesvol gebleken en fungeert nog steeds onder supervisie van de 'witte paters'.

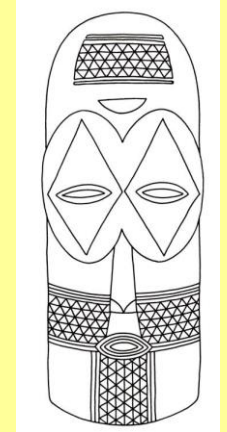
Joy of a Toy heeft een soortgelijk project opgezet in Kalwala's Village. De lokale bevolking heeft met onze steun een centrum gebouwd.

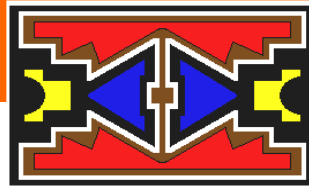

De weeskinderen aan hun maaltijd.

De bewoners van Kalwala's Village, Muswema's Village en Mweye's Village hebben zich zeer actief getoond tijdens de bouw van het centrum. Er bezoeken nu al ruim 200 kinderen de school. De community school is ondertussen geregistreerd bij het Ministerie van Onderwijs. Vertegenwoordigers van het Ministerie hebben de school geïnspecteerd en hebben zeer verheugd gereageerd.

Maar wat misschien nog belangrijker is: de bouw van het centrum heeft de gemeenschap weer een gezamenlijk doel gegeven. Eenieder komt met plannen om impulsen te geven aan het verbeteren van de levensomstandigheden. In de ongelijke strijd tegen aids hebben de dorpelingen nu toch weer een groot saamhorigheidsgevoel ontwikkeld.

Onderdelen van het project

Kleuterschool:

Het opvangen van de allerkleinste kinderen. Er zitten nu meer dan 50 kleuters op de 'nursery'

Basic school:

Het verzorgen van onderwijs aan weeskinderen en andere onbevoorrechte kinderen. Er zijn nu ongeveer 250 kinderen die de school bezoeken.

Weeshuis:

Het verzorgen van twintig weeskinderen.

Production unit:

Het produceren van eigen voedsel door de wat oudere kinderen, zodat aan alle kinderen die het centrum bezoeken een maaltijd verstrekt kan worden.

Kliniek:

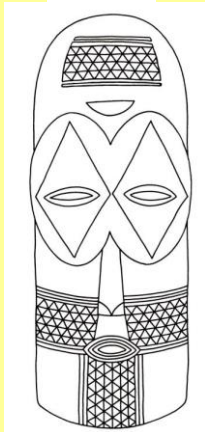
Er is een kliniek voor de basis-medische voorzieningen. Zojuist is er een Zambiaanse verpleegkundige aangesteld. We zoeken ook Nederlandse vrijwilligers voor de kliniek.

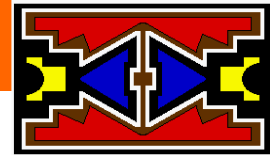
Vrouwenclub:

Er is een vrouwenclub opgericht die vaardigheden met elkaar deelt en zo een bescheiden inkomen genereert.

Graanmolen:

Er zijn plannen om een graanmolen te installeren, zodat de lokale bevolking zelf zijn maïs kan malen.

De opening van de kliniek

In 2003 is begonnen met de bouw van de JANARIE-KLINIEK, die bestaat uit 6 ruimtes met specifieke functies (onder andere een bevallingsruimte en een behandelkamer). Ook wordt er een bescheiden onderkomen gebouwd voor de 'health worker' die de kliniek gaat beheren. Zojuist is er een ervaren verpleegkundige aangesteld, die ook de lokale bevolking zal voorlichten over hygiëne en HIV.

De kliniek is afgebouwd, echter zonder voorzieningen voor elektriciteit en water. Momenteel zijn we bezig om een watersysteem aan te leggen. Over het aanleggen van elektriciteit zijn de onderhandelingen met de plaatselijke autoriteiten geopend.

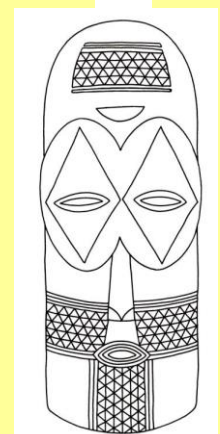
Natasha

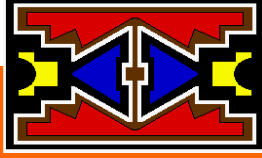

Elders

In Nederland hebben wij verschillende lezingen verzorgd over het project onder andere in Naaldwijk, Schiedam en Rotterdam. Ook op scholen is het project onder de aandacht gebracht, voornamelijk op de PABO Thomas More in Rotterdam waar docenten en studenten zich nauw verbonden voelen met het project door de acties die zij in het verleden gevoerd hebben.

In Zambia zelf krijgt het project eveneens steeds meer aandacht. De officiële opening is afgelopen zomer een groot feest geworden. Afgevaardigden van alle sectoren van de Zambiaanse overheid waren vertegenwoordigd. Op de volgende pagina's lees je een verslag van Sonja Flipsen over de opening. Zij was erbij.

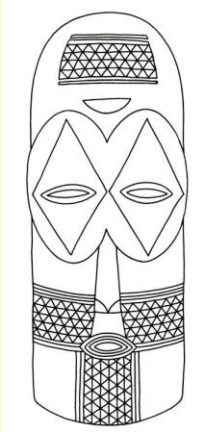

Verslag van de opening

3 juli 2004

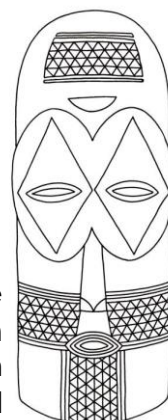
Het is druk op Schiphol, veel vakantiegangers. Ik ben op weg naar Zambia met negen anderen, collega's en vrienden van Arie en Dyness van Kooten. Een gemêleerd gezelschap; Anne is de jongste van 9 jaar en haar oma Roelevink is de oudste van 83 jaar. Oma is een vitale vrouw met een enorme kracht, zo zal later op de reis blijken. Haar dochter Jowina, haar schoonzoon Willem, haar kleinzonen Anton en Gert-Jan zijn ook mee. Jowina en Willem zijn collega's van Arie. Ik ben samen met twee vriendinnen Cecile en Claudia en ook ik ben een collega van Arie van PABO Thomas More. Als de koffers eenmaal ingecheckt zijn lacht Dyness opgelucht. Zij heeft veel spullen voor haar familie meegenomen, maar de mevrouw achter de counter doet niet moeilijk over een beetje overgewicht.

Zambia ligt in Zuidelijk Afrika en is omringd door acht andere landen, waaronder Botswana, Tanzania en Malawi. Het doel van onze reis is Kalwala's Village, het dorp waar Dyness opgegroeid is. Dyness woont samen met Arie en hun acht kinderen in Rozenburg in Nederland. Zij zetten zich in voor de gemeenschap van Kalwala's Village. Met hun actiegroep 'Joy of a Toy' hebben zij het voor elkaar gekregen om een school te laten bouwen, een community center, een weeshuis voor aidswezen en sinds kort, met financiële steun van Oma Roelevink, is er ook een kliniek voor onder andere HIV-counseling gebouwd. Wij gaan op weg om samen met Oma, Arie en Dyness de kliniek te openen.

Vervolg

Een impressie:

4 juli

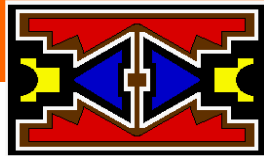
Na een lange reis in drie vliegtuigen via Londen en Johannesburg komen we aan in Lusaka. Vanuit het vliegtuig zie ik gele grashalmen, wat dorre bomen en een leeg vliegveld. Oma is moe, maar volgens mij blij dat ze in het land is aangekomen waar zij de afgelopen periode veel aan heeft gedacht. In haar hoofd is ze er al vaak geweest. Ook ik voel een lichte sensatie als ik het hele koppeltje bij elkaar over de landingbaan zie lopen richting aankomsthal. In de verte zie ik Arie op de balustrade. Hij staat op ons te wachten.

7 juli

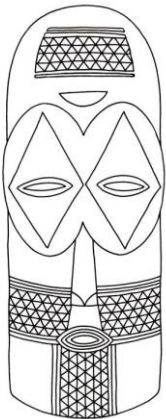
We rusten een paar dagen uit in een theologisch centrum in Lusaka. Het adres hebben Jowina en Willem van vrienden gekregen. Het is er rustig, het eten is lekker, de zon schijnt en de douches zijn warm. Wij vermaken ons met het verkennen van Lusaka. Arie en Dyness hebben ondertussen een busje geregeld dat ons kan vervoeren naar Chinsali. Kalwala's Village ligt onder de 'rook' van Chinsali, een stadje dat niet in de Lonely Planet vermeld staat. Vanaf Lusaka is het 850 kilometer rijden over de Great Northern Road in de richting van Tanzania. Dit is één van de twee geasfalteerde wegen van Zambia.

Om 9:30 uur zitten wij klaar om de rit te beginnen. De chauffeurs van het busje moeten nog wat papierwerk regelen. Het busje komt uit Zuid-Afrika en moet nog worden ingeklaard. We gaan naar het Ministerie van Transport en Communicatie om een nummerplaat te regelen en naar de garage om nieuwe banden onder de bus te laten zetten. Het zou een uurtje duren, maar het wordt later en later. Iedereen blijft opgewekt. Oma houdt zich kranig. We vertrekken pas om 16:00 uur. We komen vandaag niet verder dan Kapiri Mposhi. Een saai stadje waar vooral veel vrachtwagenchauffeurs overnachten. We slapen in een motel aan de kant van de hoofdweg, of misschien wel de enige weg van Kapiri Mposhi. We bestellen eten. Cecile, Claudia, Gert Jan, Arie en Dyness eten nshima, maïsmeelpap. Het dagelijkse kostje van de Zambianen. Ik houd het nog even bij aardappels. Ik ben wel een beetje jaloers op de jus die bij de nshima wordt geserveerd. Volgende keer ga ik het ook proberen. Oma voelt zich goed en slaapt samen met Anne op een kamer.

8 juli

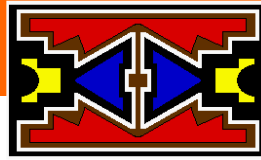

Arie wekt ons om 6:00 uur. Om 6:20 uur zit het hele gezelschap in de bus. We hebben haast. Morgen is de opening en Arie en Dyness moeten nog veel regelen. Er moeten boodschappen gedaan worden voor het feestmaal. Het landschap is groen en een beetje glooiend. Ik zit naast oma voorin de bus. Oma doet zelf af en toe weg. We stoppen in Mpika, een piepklein stadje waar ze heerlijke vleespasteitjes verkopen. We komen langs Shiwa Ngandu, een enorm landgoed dat in de jaren 20 van de vorige eeuw gebouwd is door een Engelse aristocraat, Stewart Gore Brown. Het paleis kun je niet zien vanaf de weg, maar in de Lonely Planet lees ik dat het paleis er een beetje verloren uit moet zien midden in de Zambiaanse bush. Het schijnt dat Gore Brown de duurste wijn en zelfs piano's uit Engeland aan liet slepen. Hoe is mij een raadsel want Zambia grenst nergens aan de zee. Arie vertelt dat hij de biografie van Gore Brown heeft gelezen en dat het zeker de moeite waard is om een keer op het landgoed te gaan kijken.

Rond 15:00 uur komen we aan in het dorp. Arie gaat eerst even informeren hoe alles is. Een nichtje van hem en Dyness is namelijk heel erg ziek. Als Arie terugkomt, vertelt hij dat Mwila is opgenomen in het ziekenhuis, ze is erg zwak, maar leeft nog. We rijden door naar Chinsali 8 kilometer verder op. Als we aankomen, gaan we eerst naar de slagerij om vlees te kopen. Bupe is er ook, de zoon van Arie en Dyness. We gaan bij drie slagere lang om vlees te kopen en als we weg gaan is er in Chinsali geen vlees meer te krijgen. We kopen ook groenten op de markt. Dan gaan we naar het dorp. Claudia, Cecile, Gert-Jan en ik slapen in het huis van Dyness in het dorp. De rest slaapt in kleine Afrikaanse huisjes in Chinsali.

We ontmoeten de kinderen uit het weeshuis. Ook Sampa, die ik ken van de film die Arie ons eerder in Nederland liet zien. Sampa had toen een heel dik buikje, van de honger, maar nu is hij een stevig peutertje met een heel serieus gezichtje. Hij rent meteen op Arie en Dyness af. Arie en Dyness gaan naar het ziekenhuis om Mwila te bezoeken. 's Avonds kijken we naar de sterren. Het Omniversum is er niets bij. Ik zie het Zuiderkruis en nog veel meer sterren waar ik de naam niet van ken. Het is stil.

9 juli

Vandaag is de grote dag. Het ziekenhuis wordt geopend. Wij worden om 6:30 uur gewekt door de zussen van Dyness. Wij krijgen een teil met warm water, waar we ons mee wassen. In het dorp is geen elektriciteit en geen stromend water. De mensen wonen in hutjes met rieten daken. Het water wordt uit de rivier gehaald. Als we schoon zijn, worden we aangekleed. We krijgen allemaal een traditioneel Afrikaans kostuum aan. We lachen als blijkt dat ik toch een beetje te dik ben voor de bijpassende rok. Ik krijg een Chitenge (wikkelrok) aan, die wel past. Iedereen ziet er mooi uit. We maken foto's van elkaar. De zussen van Dyness zijn tevreden.

De mensen uit het dorp noemen ons Mzungu's (blanken). Op het dorpsplein zijn al veel mensen bijeen gekomen. De kinderen uit het dorp zitten op bankjes. Het verbaast mij dat ze zo netjes blijven zitten. Er komen vandaag belangrijke mensen zoals de onderminister van gezondheidszorg, de Chief van de regio en een oud-minister. Anne, Anton, Jowina, Willem en Oma hebben ook Zambiaanse kleding aan. Victoria, de leidster van het weeshuis, en een paar kinderen hebben 'Hup Holland Hup'-t-shirts aan.

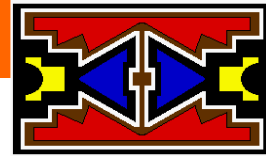

De Zambiaanse vlag en de Nederlandse vlag worden gehesen. De Nederlandse vlag hangt omgedraaid en is nu de Franse vlag. Er vindt snel een hersteloperatie plaats.

Arie, Dyness en de mensen van het dorp zijn druk bezig met de laatste voorbereidingen. Achter het weeshuis wordt gekookt. Er wordt eten gemaakt voor alle aanwezigen. Als de opening begint, houdt iedereen op met kletsen. Oma Roelevink knipt samen met Arie het lint door. Er volgt een applaus. De kliniek is officieel geopend. Het lijkt alsof er een spanning van Oma, Arie en Dyness afvalt. Ik voel me trots dat ik er bij mag zijn. Oma en Arie houden een toespraak. Oma in het Nederlands en Arie vertaalt het in de lokale taal (Bemba).

De Bemba's vormen de grootste stam in Zambia, ongeveer 20 % van de bevolking. Hun thuis is het noorden van Zambia. Oorspronkelijk komen de Bemba's uit Congo. Zij hebben zich in de 16^e eeuw afgescheiden van het machtige Lunda-Luba rijk. Ook de onderminister en de Chief houden een toespraak. De inhoud gaat aan ons voorbij, omdat wij geen Bemba verstaan.

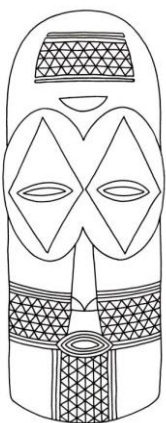

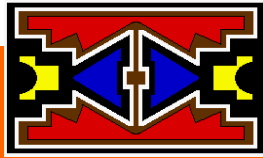
Er wordt muziek gemaakt door een band. Dan wordt er gedanst, een universele taal. Ook de Mzungu's wagen een poging. Er moet nog flink geoefend worden. Victoria belooft ons dansles te geven. Na afloop van de plechtigheden is er eten voor iedereen. Wij delen brood uit aan de kinderen. Het is ingewikkeld om ervoor te zorgen dat alle kinderen een stukje krijgen. We krijgen hulp van enkele dorpingen.

11 juli

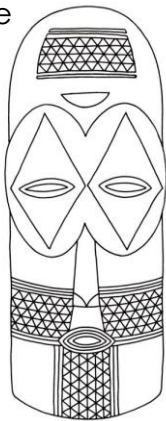
Vandaag doen we de was in de rivier. Samen met de vrouwen uit het dorp proberen wij onze kleren schoon te krijgen. Er zijn veel kinderen bij de rivier. De kinderen moeten om ons lachen. Arie is volgens mij de enige Mzungu die regelmatig in het dorp komt. Dus we zijn een bezienswaardigheid. Om de kinderen af te leiden, zingen en dansen we. Wat meer lachsalvo's tot gevolg heeft. Later volgt er een watergevecht. Als we terugkomen bij het huisje zijn Oma, Jowina, Willem, Anton en Anne er. Ook de kinderen uit het weeshuis zijn meegekomen. We blazen ballonnen voor ze op. 's Middags gaan we lunchen in het weeshuis: shima, kip, kool en heerlijke jus. Alle kindjes krijgen per tweetal één bord. Victoria organiseert het eten voor de kinderen snel en handig. Na het eten speelt Gert-Jan gitaar. De kinderen zitten in een kringetje op hun plastic stoeltjes. Wij zitten op de stapelbedjes. Arie vertelde ons dat de kindjes niet boven in de stapelbedden durven te slapen. Daarom worden alle bedden doormidden gezaagd. De kinderen slapen met z'n tweeën in een bed. Ze hebben niet meer dan de kleertjes die ze aan hebben en bijna geen speelgoed. Dyness praat tegen ze in Bemba. Het wordt muisstil. Uit een grote tas krijgen alle jongetjes een auto en alle meisjes een barbiepop. Daarna krijgen ze een onderbroek. De kinderen doen hun nieuwe aanwinst aan en zijn zo trots. Dyness maakt een foto. De kinderen krijgen ook een 'nieuw' setje kleren. Oma, Jowina en Willem hebben een ware inzamelingsactie gehouden in Nederland. Samen met Dyness is er voor elk kind een setje samengesteld. Sommige kleren zijn een beetje te groot, maar oma vermaakt de kleertjes, zodat iedereen z'n setje past. Voor de school hebben we ook nog kleurboeken, ballen, schriften en potloden meegenomen. De kinderen zijn blij en wij ook. Later die dag brengt Oma een bezoek aan Mwila in het ziekenhuis en Cecile maakt portretfoto's van haar. Mwila is nog maar vijftwintig jaar en ligt op sterven. De foto's zijn een aandenken voor haar familie. Wij wachten buiten het ziekenhuis. De moeder van Mwila heeft al zes kinderen verloren en ziet er immens breekbaar uit. Het is vreselijk om te horen hoeveel jonge mensen hier sterven. Ik hoop dat Mwila geen pijn heeft.

12 juli

Vandaag neemt Arie ons mee naar de kerk. We gaan eerst naar de katholieke en daarna naar de protestantse kerk. Naast Claudia zit een klein meisje van hooguit drie jaar. Ze beweegt haar armpjes op de maat van de muziek. Tijdens de kerkdienst in de tweede kerk die we bezoeken zit ze weer naast Claudia en swingt er lustig op los. Er wordt gezongen en gedanst in de kerk. Je mag in- en uitlopen wanneer je wilt. Er is vrolijkheid en hoop. Na de kerk gaan we naar de Chipomawatervallen, niet ver van Chinsali. We nemen zeep mee. Er wordt geboend. Voor ons zijn watervallen een ware trekpleister. Zambianen zien er het nut niet van in om een waterval te bezoeken en er uren in rond te dobberen. Er is geen toerist te bekennen. Vandaag gaan ook wij mee naar het ziekenhuis. Ik voel me onwennig, maar ga toch naar binnen. Mwila ligt in een bed en ziet er zo mager uit. Oma praat tegen haar en dat lijkt haar goed te doen. Ze houden elkaars hand vast. Na een poosje ga ik naar buiten en wacht samen met Anne op de rest.

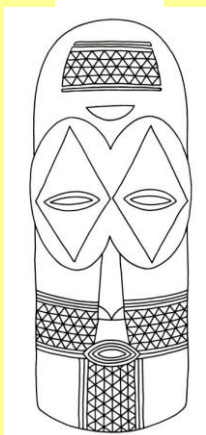

13 juli

Respect voor de overledenen is heel belangrijk in Zambia. Wij bezoeken het graf van de ouders van Dyness. Haar vader was Chief Kalwala. Hij was getrouwd met drie vrouwen. Gewoonlijk gaan vrouwen als ze oud zijn meestal terug naar hun eigen dorp, maar de moeder van Dyness bleef bij Dyness' vader in zijn dorp. Zij liggen naast elkaar begraven. De graven zijn van beton. De andere graven hebben geen steen, maar wel een bakje met water. Zo hoeven de overledenen geen dorst te hebben. Sommige graven zijn een beetje ingestort. Het graf van de vader van Dyness schilderen we. Het graf wordt netjes onderhouden, uit respect. Na het bezoek aan de begraafplaats gaan we naar de boerderij van een halfzus van Dyness. Op de boerderij worden maïs, pinda's, zoete aardappelen en cassave verbouwd. Ook heeft de familie een waterput gegraven. Gewoon met de blote hand. Claudia vindt het erg leuk op de boerderij en denkt het daar wel een paar weken uit te houden. Als we terug gaan besluit Gert-Jan om te joggen naar het dorp. Ik breng een bezoek aan de basisschool. De school wordt 'Hokieschool' genoemd, omdat Arie voor de 'Hogeschool' werkt. De kinderen zingen een lied over vlinders voor mij. Ik deel samen met Victoria snoepjes uit en voel me een beetje Sinterklaas. De klassen zijn overvol en er zijn niet genoeg stoeltjes. Sommige kinderen zitten op hun knieën. 's Avonds nemen we afscheid van de mensen uit het dorp en van de kinderen van het weeshuis. Ik weet zeker dat ik volgend jaar weer ga. Ik wil opnieuw de lach zien op de gezichtjes van de kinderen van Kalwala's Village en weten dat het goed met ze gaat.

Boomstede 465
3608 BH Maarssen
of
Nachtegaallaan 26
3181 SL Rozenburg
tel:
0181 219455
e-mail:
kooten.van.a@hsleiden.nl
of
gerlimpens@wanadoo.nl
website
www.joyofatoy.tk

**VOOR DE AIDSWEZEN
VAN ZAMBIA**

14 juli

Cecile, Claudia, Gert-Jan en ik vertrekken om 4:00 uur naar Lusaka. Arie en Dyness brengen ons weg. De bus is overvol, maar we mogen mee. We zitten klem tussen zakken meel, de voorruit en elkaar. Het maakt niet uit. Een Zambiaanse bus heeft nu eenmaal meer plek dan een Nederlandse. Als je op de landkaart kijkt, zie je dat Zambia de vorm van een vlinder heeft: wij gaan de vlinder ontdekken.

Veel later

Als we Willem, Jowina, Anne en Anton aan het eind van onze rondreis ontmoeten in de supermarkt in Livingstone horen we dat Oma, Arie en Dyness weer goed thuisgekomen zijn. Ook vertellen zij ons dat Mwila op maandag 19 juli is overleden. Het lijkt wel alsof ze op Arie, Dyness en Oma heeft gewacht. Voordat ze stierf, heeft ze gezegd dat ze gelukkig was. Haar familie was bij haar toen zij haar vleugels uitsloeg.

De giften

Op deze plaats willen we iedereen ontzettend bedanken die zich ingezet heeft voor Joy of a Toy. Het is goed om te weten dat er in Nederland zoveel mensen zijn die zich het lot aantrekken van mensen die lijden.

De 'sponsor-thermometer':

- Leerkrachten: € 600,- (sponsor à € 50,- per maand)
- Wezen: € 2690,- (sponsor à € 10,- per maand)
- Leerlingen: € 1085,- (sponsor à € 5,- per maand)
- Eenmalige giften: € 10365,-

En natuurlijk kunnen we nog veel sponsors gebruiken; vooral voor de wezen en de leerlingen.

Gironr. 2266520
Joy of a Toy
Boomstede 465
3608 BH Maarssen